

Bruxelles, den 13.11.2017
COM(2017) 667 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Velstand gennem handel og investeringer
Ajourføring af den fælles EU-strategi for "Aid for Trade" 2007**

DA

DA

VELSTAND Gennem Handel og Investeringer
Ajourføring af den fælles EU-strategi for "Aid for Trade" 2007

1 INDLEDNING

Aid for Trade-initiativet er handelsrelateret bistand, som skal støtte partnerlandenes bestræbelser på at udvikle deres økonomiske kapacitet og udvide deres handel som en løftestang for vækst og fattigdomsbekæmpelse. Siden Verdenshandelsorganisationen (WTO) lancerede begrebet i 2005, er det blevet et veletableret område i udviklingssamarbejdet, som skal hjælpe udviklingslandene med at høste fordelene ved handel. Det dækker en lang række områder, herunder handelspolitik, handelsrelaterede regler og standarder, økonomisk infrastruktur (f.eks. energi, transport og telekommunikation) og opbygning af produktionskapacitet i eksportorienterede sektorer som landbrug, fiskeri og fremstillingsvirksomhed¹.

I et svar til WTO formulerede EU sin strategi for "Aid for Trade"² – "Øget EU-støtte til handelsrelaterede behov i udviklingslande" – i 2007 som et fælles svar fra EU og medlemsstaterne for at hjælpe udviklingslandene og især de mindst udviklede lande med at blive integreret i et regelbaseret globalt handelssystem og bruge handel mere effektivt til at fremme vækst og mindske fattigdom.

10 år senere har de økonomiske forhold udviklet sig betydeligt med en stigning i antallet af stadig mere komplekse globale værdikæder. Den politiske baggrund har ligeledes ændret sig fundamentalt, både globalt – navnlig med dagsordenen for bæredygtig udvikling 2030³ – og på EU-plan med den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik⁴, den nye europæiske konsensus om udvikling⁵ og Handel for alle-strategien⁶.

Formålet med denne meddelelse er at ajourføre den eksisterende Aid for Trade-strategi i lyset af denne udvikling. I meddelelsen foreslås en resultatorienteret og integreret tilgang til bistand til og investeringer i handel for så vidt muligt at udnytte de mange EU-politiske værktøjer, som findes, og øge deres samlede indvirkning på vækst og fattigdomsbekæmpelse. Der fokuseres på at skabe flere og bedre job og på de lande, hvor behovet er størst, navnlig de mindst udviklede lande.

---

¹ Aid for Trade-initiativet dækker næsten 100 OECD DAC-formålscoder (OECD's Komité for Udviklingsbistand), som er femcifrede koder, der anvendes til at registrere oplysninger om individuelle bistandsaktioners formål (destinationssektor). Formålscoder identificerer det specifikke område i modtagerens økonomiske eller sociale struktur, som overførslen skal fremme. (<http://www.oecd.org/dac/aft/aid-for-trade-statistical-queries.htm>).

² Rådets konklusioner 14470/07 (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2008/november/tradoc_141470.pdf), KOM(2007)163 endelig.

³ Resolution vedtaget af Generalforsamlingen den 25. september 2015: Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>).

⁴ http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/eugs_review_web.pdf.

⁵ COM(2016) 740 final.

⁶ COM(2015) 497 final "Handel for alle – En mere ansvarlig handels- og investeringspolitik". Se også statusrapporten om gennemførelsen – COM(2017) 491 final.

2 EU'S HANDELSBISTAND I DE SENESTE 10 ÅR

Hvis man ser tilbage på de sidste 10 år, har EU og medlemsstaterne etableret sig som verdens største donor af handelsbistand, idet de tegner sig for en tredjedel af det samlede globale beløb⁷. Samlet set steg EU's tilsagn til handelsbistand med over 85 % mellem 2007 og 2015 og nåede op på 96,79 mia. EUR. Alene i 2015 udgjorde tilsagnene et rekordstort beløb på 13,16 mia. EUR. Et vigtigt element i Aid for Trade-begrebet er handelsrelateret bistand⁸, hvis mål på 2 mia. EUR blev nået i 2008, to år forud for tidsplanen. I 2015 var det årlige beløb nået op på hele 2,8 mia. EUR, hvilket bringer det samlede beløb i perioden 2007-2015 op på 21,5 mia. EUR. 37 % heraf blev tildelt til landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS). Bistanden til de mindst udviklede lande forblev stabil i absolutte tal og nåede næsten op på 18 mia. EUR i perioden 2007-2015 (19 % af EU's samlede handelsbistand), men faldt i relative tal, da EU's samlede handelsbistand voksede.

Rent kvalitativt opnåede EU's handelsrelaterede bistand væsentlige resultater på de fleste prioriterede områder. I de mindst udviklede lande og i områder med en ustabil situation lykkedes det med bistanden ofte at stabilisere eller endda udvide omfanget af samhandelen⁹. EU's handelsbistand har også givet positive resultater gennem bredere regionale eller tematiske flerårige initiativer som f.eks. EU-bistand til AVS-stater med henblik på integration i det multilaterale handelssystem og at forberede dem på økonomiske partnerskabsaftaler¹⁰.

Samtidig havde handelsbistanden kun i begrænset omfang formået at fremme og diversificere samhandelen for de fattigste lande og i ustabile områder. Trods betydelig støtte og toldfri adgang til EU-markedet for næsten alle deres varer¹¹ ligger de mindst udviklede lande og lande i en ustabil situation fortsat i udkanten af verdensøkonomien¹². De mindst udviklede landes andel af fremstillingsvirksomheden på 12 % i 2015 var stadig et godt stykke under udviklingslandenes gennemsnit på 20 %. De mindst udviklede landes handelsunderskud på varer og tjenesteydelser er steget kraftigt mellem 2006 og 2015 fra 7,3 til 104,2 mia. USD, og

---

⁷ 253 mia. EUR i global handelsbistand i perioden 2007-2014 (EU 33 %, Japan 19 % og USA 10 %). Kilde: årlige overvågningsrapporter om EU's handelsbistand.

⁸ Handelsrelateret bistand svarer til centrale handelsspørgsmål og omfatter følgende kategorier i OECD DAC-formålskoderne: Handelspolitik og lovgivning (331xx, dog ikke 33150) og handelsudvikling (240xx, 25010, 311xx, 312xx, 313xx, 321xx, 322xx, 323xx, 33210, alle mærket med handelsudvikling).

⁹ Ifølge en strategisk evaluering af EU's handelsrelaterede bistand til tredjelande, som bygger på et uddrag af 23 lande og fem regionale organisationer, https://ec.europa.eu/europeaid/strategic-evaluation-eu-trade-related-assistance-third-countries-2004-2010_en.

¹⁰ Endelig evaluering af centrale bistandsprogrammer for handel mellem ASV og EU (2015), herunder: "Integration to the Multilateral Trading System and Support to the Integrated Framework", "All ACP Institutional Trade Capacity Building Facility (Trade.Com)", "Capacity Building in Support of the Preparation of Economic Partnership Agreements". https://europa.eu/capacity4dev/public-priv_sector-trade-regio_int/document/trade-assistance-through-multiple-partnerships-findings-evaluation-three-eu-funded-trade-as.

¹¹ EU er det vigtigste eksportmarked for varer fra de mindst udviklede lande med en andel af eksporten fra disse lande på 25,1 % i 2016, hvilket er en stigning fra 21,4 % i 2007. (Kilde: EUROSTAT – IMF (13.10.2017)). De mindst udviklede landes andel af EU's import er stadig lav, men dog stigende: 2,16 % af EU's samlede import i 2016 sammenlignet med 1,44 % i 2007. (Kilde: EUROSTAT – Comext (13.10.2017))

¹² The Least Developed Countries Report 2016, UNCTAD (http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/lcdc2016_en.pdf)

de mindst udviklede landes andel af verdens eksport lå i 2015 fortsat under 1 %, selv om de udgør 12,8 % af den globale befolkning.

3 EN VERDENSØKONOMI I FORANDRING OG DEN POLITISKE KONTEKST

Globaliseringen af de økonomiske aktiviteter er ikke noget nyt fænomen, men drivkræfterne bag og tendenserne inden for globalisering ændrer sig hurtigt¹³.

En vigtig tendens i dag er opblomstringen af globale og regionale værdikæder med internationale produktionsnetværk, som i stigende grad er baseret på handel mellem virksomheder og internt i virksomheder. Tjenesteydelser spiller en stadig større rolle i international handel, og digitaliseringen former den globale økonomi på nye måder, hvoraf mange endnu ikke er opdaget. Det er dog en stor udfordring, at mange udviklingslandes deltagelse i globale værdikæder og digitalisering fortsat er marginal. Mange udviklingslandes økonomier er fortsat kendetegnet ved en begrænset industrialisering, produktivitet og diversificering, da de stadig er afhængige af billig arbejdskraft, råvareeksport og billig primærproduktion. Der kræves derfor omfattende reformer og investeringer, som de officielle finansielle strømme ikke kan dække alene.

Den politiske kontekst har også ændret sig. **Addis Abeba-dagsordenen**¹⁴, som blev vedtaget i 2015, omhandler de midler, som er nødvendige for at gennemføre **2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling**, som blev vedtaget kort tid efter. De understreger betydningen af international handel og investeringer fra den private sektor som et middel til gennemførelse sammen med den officielle udviklingsbistand (ODA). 2030-dagsordenen fastsætter det nye og generelle udviklingsparadigme for de kommende år baseret på integration af og indbyrdes afhængighed mellem alle 17 mål for bæredygtig udvikling og 169 mål, der er knyttet til de tre dimensioner af bæredygtig udvikling: den økonomiske, den sociale og den miljømæssige.

Parisaftalen om klimaændringer¹⁵ kræver strukturelle ændringer i produktions- og handelssystemer, så der skabes en ny kulstoffattig og klimarobust økonomi, som kan tilpasse sig og modvirke klimaændringerne. Overgangen til den cirkulære økonomi skaber nye økonomiske muligheder og innovation, som udviklingslandene i højere grad bør benytte sig af.

Denne nye kontekst afspejles i to grundlæggende politiske initiativer på EU-plan. Den første, **den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik**, kræver et lydøret og sammenhængende EU, idet man derved kan få mest muligt ud af den brede vifte af politiske instrumenter, som Unionen råder over, hvor især udvikling og handel er vigtige værktøjer.

---

¹³ Oplæg om styring af globaliseringen, Europa-Kommissionen, COM(2017) 240 af 10. maj 2017.

¹⁴ Slutdokument, som blev vedtaget på den tredje internationale konference om udviklingsfinansiering (Addis Abeba, Etiopien, i juli 2015), og som blev vedtaget af FN's Generalforsamling i resolution 69/313 af 27. juli 2015.

¹⁵ Resultatet af klimakonferencen i Paris (COP21), som trådte i kraft den 4. november 2016.

For det andet indføres paradigmeskiftet i 2030-dagsordenen med den **nye europæiske konsensus om udvikling**¹⁶ i EU's politik for udviklingssamarbejde. Den fokuserer på fattigdomsbekæmpelse i overensstemmelse med principperne for effektivt udviklingssamarbejde. Den opfordrer til at skabe synergier på tværs af politikker, bedre koordinering og sammenhæng blandt EU-aktører og -instrumenter og fremme af handel og ansvarlige investeringer i udviklingslandene til støtte for bæredygtig udvikling, hvorved den følger op på retningslinjerne i Kommissionens meddelelse om handel, vækst og udvikling¹⁷, ajourført ved meddelelsen "**Handel for alle**" fra 2015.

To vigtige aspekter skyldes denne nye politiske kontekst. For det første bør den officielle udviklingsbistand målrettes de områder, hvor behovet er størst, især de mindst udviklede lande og ustabile områder. For det andet skifter fokus til i stedet at anvende den officielle udviklingsbistand mere strategisk som katalysator¹⁸ for mobilisering af andre offentlige og private finansielle strømme, såsom dem under EU's **nye eksterne investeringsplan (EIP)**. I fremtiden vil flere offentlige og private investeringer blive en integreret del af EU's støtte til handel og behov for produktionskapacitet.

4 EN SAMMENHÆNGENDE OG EFFEKTIV VEJ FREM

I betragtning af den nye økonomiske og politiske kontekst er det tid til at revidere EU's handelsbistand. Ambitionen må være at støtte partnerlandene i deres indsats for at gøre fremskridt med hensyn til målene for bæredygtig udvikling og opnå bæredygtig velstand gennem øget handel og øgede investeringer. Dette kræver følgende grundlæggende ændringer i forhold til den nuværende praksis:

- i. reduktion af den nuværende fragmentering og forøgelse af handelsbistandens løftestangeffekt gennem mere informeret og koordineret levering
- ii. forøgelse af virkningen af EU's handelsbistand ved at sikre fuld sammenhæng med og den mest effektive udnyttelse af instrumenter i alle EU's eksterne politikker, navnlig den nye eksterne investeringsplan, handelsaftaler og -ordninger
- iii. større fokus på de sociale og miljømæssige dimensioner af bæredygtighed samt inklusiv økonomisk vækst
- iv. bedre differentiering af lande med øget fokus på de mindst udviklede lande og ustabile områder
- v. bedre overvågning og rapportering.

---

¹⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf.

¹⁷ COM(2012) 22 final "Handel, vækst og udvikling – En skræddersyet handels- og investeringspolitik for de lande, der har størst behov.

¹⁸ European Report on Development (2015): Combining finance and policies to implement a transformative post-2015 development agenda (ODI, ECDPM, GDI/DIE, University of Athens and the Southern Voice Network).

4.1 Mindre fragmentering, øget løftestangeffekt

I dag bruges EU's handelsbistand på en alt for decentraliseret og fragmenteret måde. I 2015 udgjorde 13,6 mia. EUR af EU's handelsbistand en tredjedel af EU's samlede officielle udviklingsbistand, og denne blev kanaliseret gennem ca. 3 000 finansieringsafgørelser svarende til næsten 90 OECD DAC-formålskoder. Det var derfor en udfordring af sikre optimal sammenhæng og effektivitet¹⁹.

Det er derfor vigtigt at sikre en **bedre kombination af de mange værktøjer til udviklingsfinansiering** (bilaterale, regionale, tematiske osv.) og bistandsformer (teknisk bistand, tilskud, budgetstøtte, venskabsbyer, blanding osv.) på både EU- og medlemsstatsplan. Dette bør suppleres af udlånsaktiviteter i internationale og europæiske udviklingsfinansieringsinstitutioner i udviklingslandene med henblik på at sikre en mere integreret og omfattende reaktion på partnerlandenes behov for handels- og produktionskapacitet.

Hvis det skal lykkes EU at bidrage væsentligt til opfyldelsen af målene for bæredygtig udvikling, skal Unionen fokusere mere på at katalysere private investeringer. Den eksterne investeringsplan (EIP), som omfatter Afrika og EU's nabolande, vil følge en integreret tilgang. Den vil benytte innovative risikodelingsmekanismer med en ny Europæisk Fond for Bæredygtig Udvikling, herunder en garanti for mobilisering af kapital kombineret med teknisk bistand og en forbedring af reformerne af investeringsklimaet.

I overensstemmelse med og inden for partnerlandenes og regionernes egne udviklingsstrategier **vil der proaktivt blive tilstræbt et samspil med EU's handelsaftaler og -ordninger**. Disse er blevet en vigtig drivkraft for EU's forbindelser med udviklingslandene²⁰. De tilbyder muligheder for markedsadgang, som lokale små og mellemstore virksomheder (SMV'er) er ivrige efter at gribe. De giver incitamenter til reformer, som udviklingssamarbejdet kan bygge videre på. EU's handelsbistand vil således bidrage til at fremme en positiv og dynamisk gennemførelse af aftalerne fra starten og bidrage til at gøre dem til en succes. EU's handelsbistand vil blive brugt til at øge udviklingspotentialiet i andre EU-politikker.

Foranstaltninger:

- Styrke funktionelle forbindelser på tværs af alle EU's instrumenter og værktøjer vedrørende udviklingssamarbejde, herunder lande- og regionalprogrammer og europæiske udviklingsfinansieringsinstitutioner, både på EU- og medlemsstatsplan.

¹⁹ Fra 2012 til 2017 omhandlede over 250 projekter reformer af økonomisk regeringsførelse og investeringsklimaet i Afrika syd for Sahara. I fremtiden vil sammenhængen bl.a. blive sikret gennem en EIP-integreret tilgang.

²⁰ De udviklingslande, som er berettiget til EU's udviklingssamarbejde, er enten underskrivere af handelsaftaler med EU eller modtagere af EU's generelle toldpræferencesystem.

- Knytte EU's budgetstøtte²¹ til investeringsklimareformer ved mobilisering af privat kapital i udviklingslandene gennem innovative risikodelingsmekanismer²².
- Benytte de institutionelle overvågningsmekanismer, der blev fastlagt i EU's frihandelsaftaler som et supplerende middel til at udpege relevante handelsbistandsaktiviteter²³.
- I EU's frihandelsaftale indarbejde planer for gennemførelsen, målrettede foranstaltninger, som skal hjælpe partnerudviklingslandene til at gøre bedre brug af de muligheder, som EU's handelsaftaler tilbyder.
- Regelmæssigt vurdere præferenceudnyttelsesraten hos partnere i handelsaftaler og begunstigede lande, der er omfattet af den generelle toldpræferenceordning, samt analysere de begrænsende faktorer set fra såvel den nationale udbudside²⁴ som fra EU's handelsordnings²⁵ side. Målrette EU's handelsbistand til bedre at tage højde for disse begrænsninger og, når det er relevant, vurdere behovet for at tage højde for dem i udviklingen af handelsforanstaltninger.

4.2 Stigende betydning

Mere effektiv målretning af EU's handelsbistand kræver en systematisk anvendelse af den eksisterende handels- og investeringsdiagnostik. En **evidensbaseret** tilgang vil åbne mulighed for en god forståelse af værdikæder og downstreammarkeder, så der kan skabes en mere velfunderet politisk dialog med partnerlandenes regeringer, hvilket fører til forbedret udformning og virkning af projekter.

Der vil blive etableret mekanismer for reel **inddragelse af interessenter**. Der er behov for en struktureret dialog med den **private sektor** for at identificere reformer i erhvervs- og handelsmiljøet, der fremmer investeringer og jobskabelse. **Civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter** spiller en central rolle med hensyn til at opretholde prioriteter såsom at skabe arbejdspladser for unge, kvinders økonomiske indflydelse, anstændigt arbejde og miljømæssige standarder. Forsknings- og innovationsaktører bidrager i høj grad til at fremme investeringer og jobskabelse. **Lokale myndigheder** har i deres egen jurisdiktion også en stærk indvirkning i forhold til at skabe et gunstigt miljø for erhvervslivet og anstændigt

²¹ Budgetstøtte bidrager til udviklingslandenes nationale ressourcemobilisering, øger gennemsigtigheden og ansvarligheden, forbedrer offentlige investeringspolitikker og deres gennemførelse samt investeringsklimaet og erhvervsmiljøet.

²² Hjørnestenen i denne indsats vil være den nye eksterne investeringsplan i Afrika og EU's nabolande. Blandet finansiering kombineret med passende politiske og lovgivningsmæssige reformer (søjle 3 om investeringsklima) giver en integreret tilgang, der også er gyldig i andre udviklingslande.

²³ Med EU's frihandelsaftaler etableres sektorielle underudvalg, hvor begge undertegnende parter drøfter fremskridt med gennemførelsen på områder såsom tekniske handelshindringer, handel og bæredygtig udvikling, sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger samt told og handelslettelser. Oplysninger, der genereres af disse underudvalg, kan bidrage til at indkredse behov, som kan imødekommes gennem handelsbistand.

²⁴ Infrastruktur, politikker, produktionskapacitet, overholdelse af standarder osv.

²⁵ Toldsatser, oprindelsesregler, kvoter, sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender osv.

arbejde samt med hensyn til effektiviteten og styringen af lokale agenturer med ansvar for forvaltningen af lovgivningen.

Ud over de retningslinjer, som opnås gennem evidensbaserede tilgange og interessenternes engagement, er der bredere tendenser og spørgsmål, som skal overvejes på visse områder.

Værdikæder er en drivkraft til at hjælpe udviklingslandene med at blive bedre integreret i den regionale og globale handel. EU's handelsbistand vil fokusere mere strategisk på at hjælpe partnerlandene med at udvikle og fremme værdikæder²⁶.

Infrastruktur af høj kvalitet er et vigtigt område for EU's handelsbistand til at afhjælpe begrænsninger på udbudssiden og ikke-toldmæssige hindringer. Det omfatter lovgivningsmæssige og operationelle aspekter af standardisering, akkreditering, overensstemmelsesvurdering og markedsovervågning. Kapacitetsopbygning af de regulerende og kompetente myndigheder, fødevarer sikkerhedssystemer og laboratorieudstyr samt teknisk bistand til producenter og SMV'er i overensstemmelse med **tekniske forskrifter**, private standarder, fødevarer sikkerhed samt **sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger** er effektive katalysatorer for handel og investering, når de gribes an på en markedsorienteret måde.

Digitalisering er en forudsætning for adgang til udenlandske markeder og integration i globale værdikæder. Digital innovation har allerede vist sig at kunne tilbyde løsninger på lokale problemer, mindske handelsomkostninger og tilbyde nye forretningsmuligheder²⁷. Teknologiske tendenser hjælper innovative SMV'er med at komme ind på markedet. EU's handelsbistand vil tilskynde til investeringer i digitale teknologier og tjenester, computerbaserede systemer, e-forvaltning og e-handelslogistik samt teknisk bistand til regeringerne til at udarbejde politikker og gunstige rammer for grænseoverskridende e-handel.

Handelslettelser har fået endnu større betydning med ikrafttrædelsen af aftalen om handelslettelser, som er den vigtigste multilaterale handelsaftale, der er indgået, siden Verdenshandelsorganisationen (WTO) blev etableret i 1995. EU og medlemsstaterne har givet tilsagn om at mobilisere mindst 400 mio. EUR i bistand til lettelse af samhandelen over en femårig periode fra dens ikrafttræden, herunder til projekter til forbedring af udviklingslandenes toldsystemer. EU's handelsbistand vil prioritere disse bestemmelser i aftalen om handelslettelser som kategori "C"²⁸.

---

²⁶ Siden 2008 har Côte d'Ivoire og Ghana ved at udnytte handelsbistanden i sektoren bevæget sig ud over eksport af rå kakaobønner til kakaoprodukter, der er forarbejdet lokalt. Eksport til EU af chokoladearter, kakaosmør, kakaomasse og kakaopulver blev ganget med 2,5 i Côte d'Ivoire og 4,5 i Ghana på mindre end otte år.

²⁷ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene SWD(2017) 157 "Digital4Development: mainstreaming digital technologies and services into EU Development Policy".

²⁸ Kategori C-meddelelser indeholder bestemmelser, som et udviklingsland eller et af de mindst udviklede lande udpeger til gennemførelse på en dato efter en overgangsperiode, og kræver tilegnelse af gennemførelseskapacitet gennem bistand og kapacitetsopbygning (kilde: WTO).

Generelt forbliver EU's handelsbistand fleksibel, så den kan optage følgerne for udviklings samarbejdet af WTO's emner vedrørende både eksisterende forhandlinger og forpligtelser, herunder fritagelsen for så vidt angår tjenesteydelser fra de mindst udviklede lande, samt nye emner, når de opstår.

Foranstaltninger:

- Identificere og understøtte værdikæder med potentiale for værdiforøgelse²⁹ gennem en mere systematisk brug af handels- og investeringsdiagnostik og markedsinformationsredskaber fra EU-delegationerne og medlemsstaternes agenturer på området, som skal styre EU's politiske dialog og leveringen af EU's handelsbistand.
- Føre en reel dialog og samarbejde med den private sektor for at identificere og prioritere investeringsklimabegrænsninger³⁰.
- Bruge oplysninger fra EU's kontrolsystemer til at evaluere, om tredjelændenes eksport er i overensstemmelse med EU's standarder, som en værdifuld kilde til at løse problemer på udbudssiden, og identificere områder, hvor der kan ske forbedringer og korrigerende foranstaltninger i de tilfælde, hvor EU's handelsbistand kan mobiliseres³¹.
- Styrke samarbejdet med civilsamfundet og lokale myndigheder for bedre at udnytte levering af handelsbistande, herunder gennem de nationale rådgivende grupper³² oprettet ved en ny generation af EU's frihandelsaftaler, EU's landekøreplaner for samarbejdet med civilsamfundet og tilsvarende engagement med lokale myndigheder og økonomiske partnerskabsaftaler.

4.3 Fremskridt vedrørende menneskerettigheder og bæredygtig udvikling

Ligestilling mellem kønnene er ikke blot en grundlæggende menneskeret, men også afgørende for den økonomiske udvikling. Økonomier, der giver bedre muligheder for kvinder, har et større potentiale for vækst og konkurrenceevne. EU's handelsbistand bidrager til at opfylde EU's nye og udvidede tilsagn om ligestilling mellem kønnene og navnlig **kvinders økonomiske indflydelse**³³.

Inddragelse vil være i centrum af EU's handelsbistand som følge af EU's rettighedsbaserede tilgang til udviklings samarbejde, hvilket også fremmer deltagelse, ikkeforskelsbehandling,

²⁹ F.eks. værdikæderne for kaffe, kakao og bomuld, hvor der er behov for downstreaminvesteringer for at skabe merværdi.

³⁰ F.eks. platformen for bæredygtige virksomheder for Afrika (SB4A) under den eksterne investeringsplan og opbygning af netværk af erhvervsgrupper/handelskamre i EU.

³¹ Et eksempel er det hurtige varslingsystem for fødevarer og foder (RASFF), hvor igennem afvisninger af sendinger af fødevarer og foder ved EU's ydre grænser bliver meddelt, når disse er blevet testet, og en sundhedsrisiko er påvist.

³² Høringsmekanisme for civilsamfundet.

³³ For eksempel ved at fremme kvinders økonomiske indflydelse gennem adgang til finansiering, rådgivning, erhvervsrelaterede netværk for kvinder og digitale facilitatorer for finansiel og social integration.

ligestilling og lighed, gennemsigtighed og ansvarlighed³⁴. Dette vil medføre en bedre analyse af handels- og investeringsinitiativers virkninger på menneskerettighederne.

EU's handelsbistand vil tage behørigt hensyn til de fire søjler i **dagsordenen for anstændigt arbejde** (standarder og rettigheder på arbejdspladsen, jobskabelse og virksomhedsudvikling, social beskyttelse og social dialog)³⁵. Den vil bygge videre på de udvidede muligheder, som EU's "nye generation" af frihandelsaftaler indeholder til støtte for arbejdstagerrettigheder og dagsordenen for anstændigt arbejde, ved hjælp af bindende sociale og miljømæssige bestemmelser i kapitlerne om **handel og bæredygtig udvikling**³⁶.

Miljømæssig bæredygtighed vil ligeledes stå i centrum for handelsbistanden. **Klimafinansiering og den grønne og cirkulære økonomi** tilbyder udviklingslandene kæmpe muligheder inden for handel, vækst og beskæftigelse og vil fremme samfundsmæssig og økologisk robusthed. EU's handelsbistand vil blive brugt til at hjælpe udviklingslandene med at overgå til en kulstoffattig og klimarobust økonomi.

Bæredygtighed som en del af virksomhedernes grundlæggende strategier, fremme af **fair og etisk handel og ansvarlige forretningsmetoder**, herunder i forhold til bæredygtige værdikæder, i overensstemmelse med FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, vil yde et betydeligt bidrag til gennemførelsen af 2030-dagsordenen³⁷.

Foranstaltninger:

- Systematiske kønsspecifikke analyser af alle handelsbistandsprojekter for at fremme kvinders økonomiske indflydelse³⁸.
- I tilstrækkelig grad forbinde EU's bistand til sociale og miljømæssige mål, handelsbistand, kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling i den nye generation af frihandelsaftaler i EU, aftalen om miljøvarer³⁹ og internationale principper og retningslinjer om ansvarlig forretningsetik⁴⁰.

³⁴ SWD(2014) 152 "Toolbox on a rights-based approach, encompassing all human rights for EU development".

³⁵ <http://www.ilo.org/global/topics/decent-work/lang--en/index.htm>.

³⁶ Disse omfatter overholdelse af de vigtigste internationale arbejds- og miljøstandarder og -aftaler, bæredygtig anvendelse af naturressourcer og fremme af virksomhedernes sociale ansvar, ansvarlig forvaltning af forsyningskæder, garantiordninger for bæredygtighed (f.eks. med hensyn til miljømærkning) og fair og etiske handelsinitiativer.

³⁷ Et eksempel på EU's bistand i forbindelse med udvikling af forsyningskæden for fair handel var bidraget til bæredygtig udvikling gennem foranstaltninger i bomuldssektoren i Indien, Nepal og Sri Lanka. Der blev etableret handelsforbindelser mellem lokale SMV'er og EU-aktører inden for fair handel, hvilket skabte næsten 2 mio. EUR i bæredygtig bomuld til gavn for næsten 1000 landbrugere organiseret i 175 producersammenslutninger.

³⁸ SWD(2015) 182 final. Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: "Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016-2020". Mere specifikt er målsætningerne om adgang til anstændigt arbejde for kvinder i alle aldre og lige adgang til finansielle tjenester, produktionsressourcer, herunder land, handel og iværksætteri.

³⁹ For øjeblikket under forhandling blandt flere WTO-medlemmer.

⁴⁰ Disse principper og retningslinjer omfatter OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, ILO's trepartserklæring om principperne for multinationale virksomheder og socialpolitik, FN's Global Compact og

- Fremme den sociale og miljømæssige bæredygtighed langs værdikæder gennem integrerede strategier med flere parter⁴¹.
- Støtte fair og etisk handel i partnerlandene, f.eks. gennem en mere målrettet tilgang baseret på råvarer.

4.4 Differentiering mellem landene

EU's handelsbistandsinterventioner skal tilpasses bedre til forholdene i de forskellige lande. Dette vil medvirke til at udpege de afgørende faktorer for og udløser af bæredygtig udvikling og den bedst mulige sekvensering af reformer med henblik på at målrette EU's støtte i overensstemmelse hermed.

En større andel af EU's handelsbistand vil blive kanaliseret til de **mindst udviklede lande** for at bidrage til at nå målet for bæredygtig udvikling om at fordoble deres andel af den globale eksport⁴². Øget adgang for de mindst udviklede lande til EU's marked kræver øget støtte og større private investeringer baseret på en analyse af begrænsninger og behov på udbudssiden⁴³.

Konflikter og ustabile situationer er vigtige drivkræfter bag migration. Fremme af modstandsdygtighed, inklusiv og bæredygtig vækst og anstændige arbejdspladser i konfliktsituationer og ustabile situationer er afgørende og vil kræve en omhyggelig prioritering af interventioner. Støtte til fødevarerikkerhed, basale behov og jobskabelsesprogrammer i nødsituationer bør fortsat prioriteres.⁴⁴ EU's handelsbistand bør også bidrage til at opbygge modstandsdygtighed og danne grundlag for en bæredygtig økonomisk udvikling og samtidig fremme infrastruktur og arbejdskraftintensive sektorer og interventioner.

EU's mere differentierede tilgang til handelsbistand vil også gælde de **mere udviklede udviklingslande**, som har formået at komme ud af EU's bilaterale samarbejde siden 2014⁴⁵. Samarbejdet med disse lande vil blive rettet mod områder af fælles interesse, herunder forhandlinger om frihandelsaftaler og de nye vækstøkonomiers integration i verdensmarkedet samt samarbejde med EU's nabolande gennem i fællesskab fastlagte prioriteter for partnerskabet.

Foranstaltninger:

FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder samt internationale standarder om ansvarlige investeringer og ansvarlig forretningsskik.

⁴¹ F.eks. inden for beklædning, træ, udvindingsindustri og andre, hvor risiciene er særligt høje.

⁴² AAAA § 90 og mål for bæredygtig udvikling 8.a og 17.11.

⁴³ Industrialisation in Africa and Least Developed Countries, a Report to the G20 Development Working Group by UNIDO, 2016.

⁴⁴ Reference Document No 17 – Operating in situations of conflict and fragility – An EU Staff Handbook, December 2014. <https://europa.eu/capacity4dev/public-fragility/document/operating-situations-crisis-and-fragility-eu-staff-handbook>.

⁴⁵ Under udviklingssamarbejdsinstrumentet vil disse lande fortsat nyde godt af udviklingssamarbejdet på regionalt plan.

- Øge andelen af EU's og medlemsstaternes handelsbistand til de mindst udviklede lande med en vision om gradvist at opnå en fjerdedel⁴⁶ af EU's samlede handelsbistand i 2030.
- I ustabile situationer og konfliktsituationer skal stabilisering og hurtige interventioner nøje sekvenseres og prioriteres ved at se på situationen med skrøbelighedsbriller og princippet om ikke at gøre skade⁴⁷.
- Udvide samarbejdet med mere udviklede udviklingslande, herunder gennem syd-syd-samarbejdet og trekantssamarbejdet, og på områder af gensidig interesse (f.eks. regional integration, regionale værdikæder, lettelse af samhandelen og udveksling af bedste praksis).

4.5 Mere omfattende overvågning og rapportering

De eksisterende midler til analyse og præsentation af virkningen af EU's handelsbistandsinterventioner vil blive forbedret, og rapporteringen vil blive gjort mere kvalitativ og resultatorienteret med en mindre tidsforskydning mellem tilsagn vedrørende handelsbistand og rapportering om foranstaltninger. Navnlig vil sammenkoblingen af resultatindikatorer for EU's handelsbistand og for de relaterede instrumenter såsom den eksterne investeringsplan eller handelsaftaler give en bedre forståelse af dens samlede virkninger.

Informationssystemer og værktøjer⁴⁸ er ved at blive moderniseret for at give mulighed for en bedre indsamling, analyse og formidling af erfaringer i tråd med EU's internationale samarbejds- og udviklingsresultatramme⁴⁹. Dette vil også øge effektiviteten og gøre det lettere at udarbejde landespecifikke og handelsrelaterede opdelinger af relevante nylige aktiviteter, som kan udnytte og støtte den politiske dialog og nye handelsbistandsinterventioner.

EU vil fortsat støtte processer, der har til formål at anerkende den stadig større rolle, som andre finansielle strømme ud over den officielle udviklingsbistand spiller, for at tage højde for EU's generelle bidrag til handel, investeringer og produktionskapacitet i partnerlandene, som katalyseres af EU's officielle udviklingsbistand.

⁴⁶ Basislinje: 18 % i gennemsnit fra 2010 til 2015. Kilde: EU Aid for Trade Monitoring report 2017.

⁴⁷ For ikke at undergrave beskyttelsen eller forværre de eksisterende uligheder og overveje såvel de tilsigtede som de utilsigtede konsekvenser af handelsbistandsinterventioner.

⁴⁸ Den gradvise etablering af et nyt operationelt system fra Kommissionens side forventes at starte i 2018.

⁴⁹ SWD(2015) 80 final.